

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (YEAR) 29.

LÖSNUMMER 10 CENTS. WINNIPEG, MANITOBA, TORS DAGEN DEN 13 JANUARI 1921.

LÖSNUMMER 10 CENTS.

No. 2.

Politisk vecko-revy för Canadas folk.

Farmarna förlora en miljon för försimpligheten att inlösa sina vetekuponger. Planer framläggs för arbetslöshetens bekämpande. Farmarna i Manitoba hålla möte i Brandon.

LUFTEN ÄR FYLLED MED RYKTEN OM VETERINGAR.

Luften i Ottawa är fylld med rykten om veteringar och den av farmarna föreslagna är ej den enda. Det säges, att Board of Grain Commissioners föreställt regeringen, att någon liknande farmarnas vetring skall etableras som ett departement under regeringen samt placeras under kommissionens kontroll. De första vidare rapporterna det att regeringen i Saskatchewan är beräknad på att vidtaga något liknande.

Emedan farmarna församlat att inlösa sina vetekuponger, hava de förlorat en miljon dollars. Tiden utlöpte den 31 december. De första, som icke inlöst sina kuponger, sägas vara utlänningar.

Tiden för parlamentets sammankallande togs ej till behandling vid kabinetets första möte efter Meighens återkomst från västern, enligt vad som meddelades i v. Man tror dock att detta skall ske den 17 feb.

Det exekutiva rådet av Dominion Trades & Labor Council har efter mötet av Employment Service Council of Canada framlagt sina synpunkter. Enligt dessa förordas reduktion av arbetslöshetsbidrag till publikarbete. Vidare framhålls att arbetstillfällen ej vågränsas är det nödvändiga.

Regeringen i Quebec har, enligt uppgifter från tillfälligt tillfälle, beslutat att vid lagstiftarens nuvarande session framlägga förslag om att absolut förbjuda export av spritvaror utom dessa gränser sak samma för vad åndsäm.

Legislaturen i Quebec öppnades den 11 ds.

Vid lagstiftarens kommande session i Manitoba kommer Winnipeg Trades & Labor Council att begära, att de förslag, som antogs vid den internationella konferensen i Washington, anskola bliva lag. De innefattar bland annat en dags vila av de sju samt skolålders höjande till 18 år och vidare förhöjningar i ersättningarna enligt kompensationslagen samt modernas underhåll.

Lantbyråens kreditlinj i Manitoba under 1920 har övertagit \$2,500,000 enligt f. v. lämnade uppgifter. För närvarande finans 73 dylika organisationer i provinsen. Under 1919 finans endast 38 och man väntar att detta år skall stiga till cirka 100.

Organisationsplaner för ett federalt regeringsparti diskuteras vid ett möte, som den 4 ds. hölls i Winnipeg i närvaro av premiärminister Meighen och hans stab. Inget officiellt meddelande om detta möte har dock lämnats.

Omkring 2,000 farmare har redan samlat i Brandon, Man., för att beakta det årliga mötet av United Farmers of Manitoba samt årsmöten av fyra associationer av kreatursuppfödare. Mötena hållas från den 12 till och med den 14 januari. Vi skola i nästa nummer redogöra för det viktigaste av vad som där skett och beslutats.

Litet av varje från Amerikas horisont.

Drastiska förändringar i Förenta Staternas naturliseringslag framställas i en bill, som f. v. förordades av kongresshusets immigrationskomité. Enligt denna bliva ej kvinnor naturliserade jämte sina män utan måste inlägga särskild ansökan. Men de förlora ett icke tillstånd till medborgarskap genom att gifva sig med en främling, såvida denne ej lagligt kan bli medborgare eller om de stanna utomlands. Vidare bli de ej automatiskt medborgare om att gifva sig med en medborgare, utan måste efter de stadgade formerna inlägga ansökan. Samma är förhållandet med barn, de måste också vid mogna ålder inlägga ansökan.

Storbritannien anklagades f. v. av senator Phelan, demokrat, för att söka "övertälja hunnerna" genom sin eftertrickspolitik. Han påstod, att Storbritannien i samma ögonblick som det sökte Förenta Staternas hjälp i kriget, uppköpte oljeänd i andra länder. Vidare anklagades han för att från Förenta Staterna ha lånat \$4,000,000,000 och samtidigt brukat skena egna pengar för att få monopol på världens försörjning av olja. Detta skedd i senaten och strax före Phelan hade senator McKellar påstått, att man skulle utestänga England från sin olja, om ej Förenta Staternas medborgare finge lika rättigheter i att köpa och utveckla världens oljeförråd.

Amerikas inträde i världskriget.

År 1915 köptes pressen för att hjälpa Wilson & Co. driva Amerika in i kriget. Av T. W. son Schönberg.

Den uppgift som för en föreläsning av nordiskt tryckande tre amerikanska politikerna i en sanning gigantisk. De hade under det mest kritiska ögonblicket infunnit sig i Paris för att säga, trösta, uppmuntra och mana till energi och utåthållighet, men det enda uppmuntrande ha varit att meddela, var att 50,000 amerikanska samlokaler - önsade komma till deras undsättning, men att denna tanke var fullkomligt främmande - för 99 procent säga motståndande - för 99 90-tio procent amerikaner.

Det enda trump på hand var att en viss Mr. T. Woodrow Wilson övvaldaktigt befann sig i den första gruppen, bland minoritetens på 99 procent. Därmedna visshet som utgångspunkt återvända till det innet om anande Amerika. Men situationen var synnerligen mörk. Den överväldigande majoriteten amerikaner var kanske neutraliserade å något lande. Den förklarade nästan alla de andra riket var visserligen ej spränglärt i historien, men den visste dock att de deras land havt att utkämpa ett visst befrielsekrig 1775-83 mot England; att deras land nosakats försvara sig mot fransmännen 1793-90, och att det åter skulle kostas till vapen för att skydda sig mot engelsmännen 1812-15. Åvenledes kunde de ej glömma att engelsmännen sökte spränga unionen genom att uppmuntra och understöja sydstaterna under inbördeskriget 1861-65. Men av Tyskland hade de erfarit inget alltså hotats, deras relationer med Tyskland hade alltså varit kordiala, ja, till och med hjärtliga. Och vad angick dem för övrigt Europa tvister? Europeerna voro krigsgalna, detta är allt! Gud vare lov att vi ännu ha sunt förnuft! Sådan var amerikanens tankegång. Så tänkte man sig i den amerikanska pressen, så fantastiska krigstheorier som Roosevelt då de tre vise männen återvände från Frankrike.

Ännu i November (1914) skrev Roosevelt i Outlook: "Vad har skett i Belgien har tydligen skett i översenssamställning med Tyskland fullkomligt upprättigt ansatt vara ett omdömligt handlingssteg på grund av Tysklands kamp för livet."

I september av samma år hade han skrivit: "Det är i sanning i högsta grad önskvärdt att vi upprätthålla en absolut neutralitet." Det enda de tre ambassadörerna ågde att stödja sig på var administrationens hållning. En neutralitet hade visserligen proklamerats, men den visade sig på den brunnens nederdelen vara en död bokstav; lika ensidig som den var elastisk i sin tillämpning, beredd den önska utrymme för ränskniderier, så vitt dessa enenader hade det rätta håll.

Sammansvärjningens första resultat skulle ej länge låta vänta på sig. Den maktige och inflytelserika Elihu Root offentliggjor en deklaration, i vilken han tillkännager sin övertygelse att Förenta Staterna kommer att indraga sig i kriget, och efter detta officiella partitage blir han en häncigen advokat för de allerades sak. Den här tidiga antynda Robert Bacon, tillhörande bankbruset J. P. Morgan, tog som sin uppgift att bearbeta Förenta Staternas senat, och uppträdde för det ändamålet såsom kandidat till senaten från New York, där han öppet proklamerade sitt neutrala och tryckfulla sinne. Han led redan i nominationen ett förkorsande nederlag mot en neutral man.

Huru krigsstämningen skapades. Ingen kan söka göra gällande att det ännu på hösten 1914 rådde någon krigsstämning i Amerika. Den stora alliantheten var fortfarande oavgjort fredligt sinnad och neutral. De agitationer vägde gingo högst; med anledning av den tyska U-båts krigsföringens tillkännager representanthuset talman Clark att Husset skulle votera 3 till 1 till förmån för en varning för amerikaner att ej färdas å beväpnade skepp, därigenom undanröjande varje anledning till krig med Tyskland.

Senator Lore, som i mars, 1916 sökte forma senaten att proklamera den tolkning, att även en sänkning av beväpnade skepp, varid amerikanska liv gingo förlorade utgjorde en nöjaktig och rättvis anledning till krigsförklaring mot Tyskland, fann sin resolution nedröstad med 68 röster mot 14. New York Tribune, som på sommaren 1916 rikade sig till kongressmännen med frågan: "Förordrar ni krig med Tyskland?" erhöi som netto-behöllning 3 röster i fövor av krig. Något måste sannerligen göras, och det gjordes! Det är en offentlig bekänkt, som visserligen ej nådde alliantheten genom den stora dagbladen - man smuttar ej i eget blod - men som viskades man och emellan och som ett och annat månadsmagasin ågde självständighet och kourage nog att offentliggöra, och det är att den stora amerikanska pressen slutligen absolut kontroll på en konferens som hölls i Washington tidigt 1915. Detta viktiga möte omgärdades av en sådan hemlighetsfullhet, att man först nu känner detaljerna. Hintutills har man endast kunna skönja överenskomstens verkningar.

En titt ner uti Europas politiska gryta.

En ny sovjet-komité på 300 medlemmar säges vara bildad. Valen i Frankrike synes hava varit oegynnsamma för de radikala. Den irändska frågan alltjämt lika svårslöst.

RYKTEN OM ATT RYSSLAND SKALL BÖRJA KRIG.

Enligt de militära experternas i Paris uttago planerat Ryssland till vären en kampanj i Rumänien och Gallien. Man föresår därför ett nytt europeiskt krig. Det säges, att den ryska armén är ivrig att göra nya framgångar. Dess militära kampanj nästa sommar kommer, enligt vad man tror i London, att börja på utgången av deras underhandlingar rörande upptagandet av handelsförbindelserna.

Leonid Kraasfin, den ryska sovjet-representanten i London, arresterade därifrån den 8 ds. med ett händelskontrakt, som godkändes av de engelska myndigheterna. Detta måste forest godkännas i Moskva. Kontraktets kommersiella bestämmelser sägas vara antagliga för sovjet-regeringen. Dock torde dess politiska bestämmelser röna motstånd.

Alexander Kerensky, f. d. rysk premiärminister, befinner sig i Paris samt sammankallade i fördags ett möte av 30 revolutionära ledare. Man ämnar visst få till stånd ett förbund av Kerensky och general Wrangels anhängare.

Från Moskva rapporteras f. v. bildandet av en sovjet centralkomité på 300 medlemmar bestående av tre grupper. Den första flygen förorsats av Lenin, uppenbar av Trotsky och västern av Bukharin. Skiljaktheter sägas ha uppstått utav, att Lenin förordar autonomi för fackföreningar, på under det att Trotsky fortfarande vill ha regeringskontroll av dem.

Tyskland hotas åter av utbredda järnvägs- och industrierörelser. En stor del av järnvägsmännen har röstat i fövor av strijk och vidare ha Industriarbetarna i Ruhr och Rheine distriktet gjort detsamma.

Förvecklingarna på ön Cuba.

President Wilson har sänt generalmajor Enoch H. Crowder till Cuba för att överlagga med president Menocal rörande medel att ordna situationen på denna ö. Moratorium om finans krisen fortfara, och lösningen synes mycket försvårad därav, att president Wilson är oavgjort på grund av de många tvister, som uppstått med anledning av valet. På grund av de många tvisterna är det omöjligt att avgöra, antingen Zayas eller Gomez valts till president. Det är även möjligt, om anklagelserna för svek och andra oegentligheter vid valet kunna styrkas, att nya val komma att hållas i en stor del av ön.

Fortsättandet av en sådan situation måste bli ganska skadlig för Cubas välfärd och även störande inverka på förbindelserna mellan Förenta Staterna och Cuba. Av denna anledning har president Wilson sänt general Crowder dit för att undersöka och rådgöra med Menocal om de åtgärder, som möjligen kunna vidtagas för att förbättra ställningen.

Tobaksodlarna i Kentucky bokjort tade f. v. markanden, enär de upptäckte, att priserna återgått till ett före kriget.

Två decennier: 101 Nobelpris.

Lejonparten av detta guldrän har tillfallit Tyskland och dess granne Frankrike.

Tolv miljoner utdelade.

Det står bl. a. Alfred Nobels testamente att han önskade att man skulle dela upp rätten på den donerade förmögenheten i "fem lika delar", vilka skulle utdelas årligen från år och beloning till de mest förtjänta inom de fem olika områden av mänsklig verksamhet. Det var dock en vanligare har det varit att två pristagare fått sammas om samma pris. En gång var det t. o. m. tre pristagare om ett enda pris, nämligen 1903, då halva fysikpriset gick till fransmännen Becquerel och den andra hälften till makarna Pierre och Marie Curie i Paris. När man summerar med den långa listan öfver pristagarna kommer man in till dess mindre till det resultatet att antalet utdelade pris så nära som möjligt stämmer med den första angivna siffran. Det är nämligen inalles 101 pris, som delats ut till de sju som härmed äro de överlämnade till årets och följande års pristagare medräknade.

Hur mycket det på öret är som Nobels ordning inbringat i ränder och hur mycket som delats ut i belöningar är inte så gott att säga. Första året var den summa som kom på värs och ens till ett runt till 150,000 kr., men sedan följande år hade de skivskottet prisbeloppet smält ihop till 141,000 kr. Sedan ha belöningarna, som 1915 åter voro uppe i närmare 150,000 kr., varierat mellan 140,000 och 131,000 kr. Det bottnereford som uppnåddes 1916. Emellertid torde man kunna räkna med att varje odelat pris för sig uppgår till i genomsnitt 140,000 kr., och efter den beräkningen skulle vid det här laget ha utdelats åtminstone 12 miljoner kr. Inalles på 13 pris, d. v. s. cirka 2 miljoner kr. av de rättsmedel som enligt den först anförda bestämmelsen utdelas, utdelas, fonderats. Uppdelade belöningar ha utdelats 15 gånger.

Storre delen av den guldrösta Nobelpris representera har hamnat i Tyskland och Frankrike. En sammanställning av de olika pristagarna nationalitet ger nämligen vid handen in till mindre än 23 tillfallit tyskar och 20 fransmän, som senare siffran är kanske mer tillräckligt icke så omissligt, då bland de franska pristagarna inräknats både den nya pristagaren i fysik, Guillaume, som är schweizare till börd, fastän han har sitt verksamhetsfält i Frankrike, och den dubbla pristagaren i kemi, som egentligen är kanarie, närmast kommer England med 9 pristagare, Schweiz med 8, Amerika och Sverige med vardera 6, Danmark och Holland vardera 5, Italien och Belgien vardera 4, Österrike med 3, Norge, Ryssland och Spanien med vardera 2, och Polen, Skottland samt Indien med 1 pristagare var. Två av de Nobelska prispris, som gått till Schweiz, ha tillfallit korporationer och samma är förhållandet med tredje beloning, även den för fredsarbete, vilken tillfallit Belgien med arbete, vilken tillfallit Belgien och Frankrike, samt tillfallit Belgien, nor, därav, som nämnts, två madame Curie. Av de personer, som erhållit priset, ha tilltills 38 avlidit.

Canada har utmärkt sig.

Erövrar många vackra pris.

En av de mest intressanta föreläsningarna vid den internationella "Live Stock", utställningen i Chicago, var aftonparaden av hästar och boskap. När Kanadaavdelningen kom till sikte urklarade sig den och den psserade runt ringen, förekommo bestående applåder. Der gavs två eller tre orsaker för detta men den förnämsta var, att i denna avdelning funnos de underbara "Clydesdale" belgiska hästarna, som erhöi "championship" för sin pris. Provensen Saskatchewan hade en utmärkt utställning av "Clydesdale"-hästar i ett antal klasser, och i varje klass erhöi de premier. En utmärkt och noterad vinnare var "Lady Bruce", en "Clydesdale"-marr från Universitetet i Saskatchewan, i en klass av 24, och hon tog andra priset för sin klass. Hästarna från den beräktade Cuyahoga Bros farm i Wilkesbarre, P. L. James från Easton, Mass., och George Chietts från samma stat. Ifrågasvarande djur övertvåffade endast av en importerad marr, men hon gjordes ändå till "champion" för sin klass. Detta var ett utmärkt resultat för ett stort antal importerade djur.

Följande äro några av de goda ting, som Canada vann i utmärkelser vid den internationella tävlingen, i en rättvis belöning och ingen gjord åt skillnad: "Grand champion" för amerikansk avdel av "Clydesdale"-marrar och hingstar; "Grand champion" för "Southw" får; "championship" för "Dorum" vete etc. En annan orsak till applåderandet för Canada var den hjärtlighet och samförtvågelse varmed grannlandet bemöttes av Amerika, vilket förhållande högt värderade alla i den stora amfiteatern.

Andamålet vad Canadas deltagande i denna utställning från deras farmar, antingen det var kreatur - som förekommo i alla branscher - eller det var skid, gräs, rotter o. andra växter, så var det för att visa, att kriget ej förorsakat något tillbakagående och att landet var lika livligt o. verksam som förut i att producera och på ett sätt så att de kunde förvärva ledarskap. Vad bättre plats eller tillfälle gavs än denna utställning, med sina många tusen besökare, vilka härigenom skulle alla ströjder kunna förklaras ögligligt och ledarna ådömas långa fängelstraff.

En titt ner uti Europas politiska gryta.

En ny sovjet-komité på 300 medlemmar säges vara bildad. Valen i Frankrike synes hava varit oegynnsamma för de radikala. Den irändska frågan alltjämt lika svårslöst.

RYKTEN OM ATT RYSSLAND SKALL BÖRJA KRIG.

Enligt de militära experternas i Paris uttago planerat Ryssland till vären en kampanj i Rumänien och Gallien. Man föresår därför ett nytt europeiskt krig. Det säges, att den ryska armén är ivrig att göra nya framgångar. Dess militära kampanj nästa sommar kommer, enligt vad man tror i London, att börja på utgången av deras underhandlingar rörande upptagandet av handelsförbindelserna.

Leonid Kraasfin, den ryska sovjet-representanten i London, arresterade därifrån den 8 ds. med ett händelskontrakt, som godkändes av de engelska myndigheterna. Detta måste forest godkännas i Moskva. Kontraktets kommersiella bestämmelser sägas vara antagliga för sovjet-regeringen. Dock torde dess politiska bestämmelser röna motstånd.

Alexander Kerensky, f. d. rysk premiärminister, befinner sig i Paris samt sammankallade i fördags ett möte av 30 revolutionära ledare. Man ämnar visst få till stånd ett förbund av Kerensky och general Wrangels anhängare.

Från Moskva rapporteras f. v. bildandet av en sovjet centralkomité på 300 medlemmar bestående av tre grupper. Den första flygen förorsats av Lenin, uppenbar av Trotsky och västern av Bukharin. Skiljaktheter sägas ha uppstått utav, att Lenin förordar autonomi för fackföreningar, på under det att Trotsky fortfarande vill ha regeringskontroll av dem.

Tyskland hotas åter av utbredda järnvägs- och industrierörelser. En stor del av järnvägsmännen har röstat i fövor av strijk och vidare ha Industriarbetarna i Ruhr och Rheine distriktet gjort detsamma.

Förvecklingarna på ön Cuba.

President Wilson har sänt generalmajor Enoch H. Crowder till Cuba för att överlagga med president Menocal rörande medel att ordna situationen på denna ö. Moratorium om finans krisen fortfara, och lösningen synes mycket försvårad därav, att president Wilson är oavgjort på grund av de många tvister, som uppstått med anledning av valet. På grund av de många tvisterna är det omöjligt att avgöra, antingen Zayas eller Gomez valts till president. Det är även möjligt, om anklagelserna för svek och andra oegentligheter vid valet kunna styrkas, att nya val komma att hållas i en stor del av ön.

Fortsättandet av en sådan situation måste bli ganska skadlig för Cubas välfärd och även störande inverka på förbindelserna mellan Förenta Staterna och Cuba. Av denna anledning har president Wilson sänt general Crowder dit för att undersöka och rådgöra med Menocal om de åtgärder, som möjligen kunna vidtagas för att förbättra ställningen.

Tobaksodlarna i Kentucky bokjort tade f. v. markanden, enär de upptäckte, att priserna återgått till ett före kriget.

Samuel Gompers, president A. F. of L., förklarade f. v. att ett försök att reducera lönerna, skulle förorsaka en nationen omfattande industriskrik.

Manitoba Ski Club bildad uti Winnipeg.

Flykt till Kenora samt därstädes hölla uppvisningar. Tro eller fyra av stadens stuvaste backare skola då hålla uppvisningar. Förberedande åtgärder ha redan vidtagits för att Kenora intresserade personer. Det är att hoppas, att alla skidåkare, vilka äro intresserade av denna ådra sport, skola inlämna sig. Planer äro även å färd på bildning en skidklubb i Kenora. Efter uppvisningarna slut kommer en hövst eller ett samkväm att anordnas för att skidåkarna från Winnipeg och Kenora skola få tillfälle att lära känna varandra.

Deltagandet i denna tripp är öppet för alla. De som önska vara med torde anmäla sig hos hr Remidav i den tidnings kontor eller hos hr C. H. Nilson, 298 Logan Ave. Om 3 personer eller flera anmäla sig blir biljetten betydligt nedsat. Närmare upplysningar om denna utflykt skola lämnas i nästa nummer.

5,000 personer ha under senaste tiden avlagt vid järnvägarna i Pennsylvania.

En druckne lupp uppgjordes en dag i v. i Whitesboro, Tex. ett konnrikeri. Tuppen hade tillt av masken.

I sitt palats i Pasadena, Cal. vilde den 3 ds. Ferdinand Thum, som blivit utskickad för att undersöka omgifningen av det klibbiga fängelsepappret.